

פרוטוקול מספר 17/א
מישיבת הוועדה לענייני פנים
שהתקיימה ביום ה', י' ניסן תשס"ז - 22.3.56
בשעה 08.30

משתתפים:

- י. דיפתין - היו"ר
- ע. אסף
- ד. הקסין
- ס. חזבי
- י. ישעיהו
- ח. לנדאו
- ש. פרלשטיין
- י. שופמן
- ש. שורש

מוזמנים:

סגן שר הדתות (למע"פ 3 בטה"י)

סדר-היום:

1. שונות
2. הגדרה עצמית בהתייחסות - סיכום
3. תקציבי המועצות הדתיות היהודיות.

היו"ר י. דיפתין:

פותח את הישיבה.

קיבלתי מברק מאת אנודת חוף-ים-הרצליה ובו העתק מברקם לשר הפנים. הם מבקשים שהוועדה תעמוד ליטיבם. פניתי לשר הפנים בבקשת הסברים.

בענין תופיק זיאד - מאחר שהענין הוא טוב-יודיצה עד היום, אני מציע שאודיע בכנסת שהוועדה לא קיבלה מסקנות בשאלת חבר עיריית נצרת תופיק זיאד, באשר הענין נתון בדיון טשפטי.

הרולט:

היו"ר ימסור לכנסת סיכום הוועדה בענין זיאד: "ועדת הפנים לא קיבלה מסקנות בשאלת חבר עיריית נצרת תופיק זיאד באשר הענין נתון בדיון טשפטי".

ח. לנדאו:

אני מציע שהוועדה תדווח לכנסת גם בענין ה"סיקרופוניה".

היו"ר י. דיפתין:

בענין זה הונחו בשעתו על שולחן הכנסת מסקנות ביניים. הוקמה ועדת-טשנה, והדבר איננו בטל עדיין למסקנות סופיות. ועדת-הטשנה גבתה עדויות ושמעה את האנשים שפנו אליה: חברי הכנסת סוזאייב, רימלס, סנה, מר נתן פלד, מר אורי אבנרי. בינתיים נסע חבר הכנסת דוזהכהן לחו"ל, והוועדה לא רצתה לטפל בענין בהיעדרו. עתה חזר חבר הכנסת דוד הכהן ארצה והתקשרתי עם משרד ראש הטשלה. אני מקווה שלא יעבור עוד זמן רב עד שלוועדה תהיה הודעה בענין.

2. הגדרה עצמית בהתיישובות (סיכום הדיון)

ועדת-המטונה שיטבה אתמול אחרי-הצהרים
לא הגיעה לכלל סיכום מוסכם.

פ. חזני:

ההצעה שאני טוען היא: היור' י. ריפתין:

1. הוועדה מעדיכה את חלקן הבונה של
התנועות ההתיישובות בקידום פעולת ההתיישובות וגיבוש ישובי-עולים
כתאים חברתיים, יציבים ומושרשים באדמת הטולדת.

2. בטסך שלוש השנים הראשונות יהיה מושב
עולים מסונף לתנועה ההתיישובותית שטיפלה בו סיום העליה על הקרקע.

3. כל ישוב יכול להשתייך לתנועה
התיישובותית אחת.

4. העברה מתנועה התיישובותית אחת לתנועה
התיישובותית אחרת תיעשה ע"י החלטת רוב מיוחס (2/3), בשתי אסיפות כלליות
במרחק זמן של שלושה חדשים.

5. למתיישיבים שמורה זכות מלאה של
השתייכות מפלגתית וחופש מלא של הסברה והצבעה. איש לא יופלה או לא
יפסל לרגל השתייכותו המפלגתית.

6. יחד עם זה נדרשות המפלגות להימנע
מהתערבות בעניינים פנימיים, חברתיים ומשקיים של המושב, אשר הטיפול
בהן נמצא בסמכות הבלעדית של התנועה ההתיישובותית המטפלת במושב.

7. בהתאם להגדרת הנושא אשר במסד לוועדת
הפנים ע"י הכנסת, דנות מסקנות אלו בשאלות הנוגעות להגדרה עצמית של
מתיישיבים לאחד עלייתם על הקרקע.

ה. לנדמן: הצעתי לסיכום היא:

1. כל פעולת התנחלות של בני הארץ -
הוותיקים או העולים החדשים - תוצא מרשותן של מפלגות פוליטיות או
גופים שהוקמו ע"י מפלגות פוליטיות לצורך זה, ולהבא תאורגן, תבוצע
ותנוהל ע"י מוסדות מיישיבים מפלגתיים בלבד.

2. כל עוד מסונפים מושבי העולים לזרמי-
התיישובות מפלגתיים, רשאי כל מושב לקבוע ברוב-קולות חבריו עזיבת תנועה
התיישובותית אליה הוא מסונף ולהצטרף לתנועה התיישובותית אחרת או להיות
בלתי סוגדר וללא קשר עם זרם התיישובותי כלשהו.

3. למתנחלים במוסכים תובטח מלואה זכות
אזרח יסודית להתארגנות ולפעולה פוליטית וחברתית, לחופש הדעה, ההסברה
וההצבעה. לא יירדף עוד איש ולא יופלה לרעה בכל צורה שהיא על זכותו
זו.

ה. חזני: הצעתי היא:

סעיף 1 כמו בהצעת היור'. בסעיף 2
יהיה כתוב: "בטסך השנה הראשונה לעלייתו על הקרקע יהיה מושב-עולים
מסונף לתנועה ההתיישובותית שטיפלה בו סיום עלייתו על הקרקע" (שנה במקום
שלוש שנים).

סעיף 3 נשאר בעינו. בסעיף 4 יהיה כתוב:
"העברה מתנועה התיישובותית אחת לתנועה התיישובותית אחרת תיעשה עפ"י החלטת
רוב מיוחס של 2/3".

סעיף 5 יהיה: "איש לא יופלה או לא
יפסל ולא יהיה בתון ללחץ כלכלי לרגל השתייכותו המפלגתית".

א.ב.

ישיבת ועדת הפנים
22.3.56

ד. חזני:

סעיף 6 נשאר בעינו, פרט למלה "פנימיים" שאותה אני מציע למחוק ("... מהתערבות בעניינים חברתיים ומשקיים").

סעיף 7 יהיה כפי שהציע היו"ר, אלא שאני מציע לו תוספת: "אולם נשארת בעינה בעיית ההגדרה העצמית הראשונית של המתיישבים לפני או עם עלייתם על הקרקע. הוועדה קובעת כי יש לפתור בעיה זו בהקדם, מאחר שאין להשאיר עוד את המצב הקיים."

היו"ר י. ריפתין:

בענין הלחץ הכלכלי, אינני רוצה שיהיה רושם כאילו יש הבדל בין הצעתי והצעתו של חבר הכנסת חזני בענין זה. אני סוכן להוסיף להצעתי את הטלים הללו, וסעיף 5 ייקרא: "למתיישבים שמורה זכות מלאה של השתייכות מפלגתית וחופש מלא של הסברה והצבעה. איש לא ייפסל ולא יופלה מבחינה כלכלית, חברתית או כל בחינה אחרת לרגל השתייכותו המפלגתית."

אשר לסטפר השנים, יש שלוש הצעות: שלוש שנים, שנה אחת, או חופש בחירה מיד.

בנוגע למרחק הזמן בין אסיפה אחת לשנייה - חבר הכנסת חזני מציע לקיים רק אסיפה אחת.

אשר לסעיף 7 - הנוסח של חבר הכנסת חזני קובע שהמצב כיום איננו בסדר. ייתכן שהמצב אמנם כזה, אבל אנו לא קבענו זאת לאחר דיון. הוועדה לא דנה כלל בענין זה ולכן איננו יכולים לקבל סעיף הקובע טראש שהמצב איננו בסדר.

ד. חזני:

אני סוכן לומר: "הוועדה קובעת כי יש למצוא לכך בהקדם דרך מתאימה."

ע. אספה:

לא עסקנו בהגדרה הראשונית ואני מתנגד לכל מסקנה בענין שלא עסקנו בו.

ח. לגדאן:

בענין הרוב המיוחס - יש לי פניה לוועדה: הקטינו את הרוב של שני שלישי לפחות ל-60%. כי אם טענתכם היא שרוב רביל איננו מספיק כי הוא יכול להיות שרוב של שני שלישי, אם חטר קול אחד לשני השלישיים, יקבע שלישי אחד עבור שני השלישיים.

אשר למלה "חברתיים" בסעיף 6 של הצעת היו"ר, אם ינסה מישהו לפרש זאת כאילו הכוונה היא לאסור על טיפול בנוער בטקום כלשהו מבחינה פוליטית, דעיונית וחברתית בגלל סעיף זה - אני סודיע שכל אדם המכבד את עצמו איננו יכול להיפגע להחלטה שרירותית כזאת כי היא מבטלת למעשה את סעיף 5 שבהצעתכם-אתם. פעולה פוליטית היא פעולה חברתית, ואם מרשים לפי סעיף 5 פעולה פוליטית - יש להרשות גם פעולה חברתית. אם יתקבל הסעיף הזה, איננו מקבלים אותו מבחינה מוסרית ומבחינה מהותית כאחד.

י. ישעיהו:

אשר לתקופה של שלוש שנים - אנו מספלים בטוב אנשים שאיננו יכולים לדון אותם על-פי עצמנו. במשך שלוש השנים הראשונות אין הם מבינים טאומה. מן הנסיון אנו יודעים שארבע-חמש שנים הן המינימום כדי שהאנשים יסתגלו לתנאים, ואני מבקש לשקול שנית את האפשרות לקבוע את התקופה לחמש שנים.

לפסקה האחרונה שמציע חבר הכנסת חזני: - לגופו של ענין אני יכול להסכים שהשאלה דורשת פתרון. אבל הכנסת לא העבירה לנו את פתרון הבעיה הזאת. לא ייתכן לבוא לכנסת ולומר: אמנם לא העבירו לנו את הענין - אבל אנו קובעים שהמצב בכי-רע ויש לעשות משהו.

א.ב.

ישיבת ועדת הפנים
22.3.56

י. ישעיהו:

לסעיף 5 של הצעת היו"ר, אני מציע שיהיה כתוב בו: "לאחר עלייתם על הקרקע במקום "שכבר עלו על הקרקע".

ע. אסף:

ההצעה של שלוש שנים היתה הצעת-פשרה כדי להתקרב להצעתו של חבר הכנסת חזני. אך מאחר שיש בלאז-הכי הצעות נפרדות - אני מציע לחזור להצעה של חמש שנים.

ד. הקטין:

אני חושבת שלוש שנים הן תקופה נכונה. לנסד העולה להכיר את חנאי הארץ, נאני מבקשת את חבר הכנסת אסף להסיר את הצעתו בדבר חמש שנים.

ש. פרלשטיין:

הצעת לסיכום היא:

1. הוועדה מעריכה את חלקה הבונה של הפעולה ההתיישבותית-החלוצית החל במייסדי-פתח-תקווה ויטוד-המעלה וקידום ההתיישבות וגיבוש ישובי-העולים.

2. במשך שלוש השנים הראשונות יהיה מושב-עולים מסונף לתנועה ההתיישבותית אשר טיפלה בו מיום העליה על הקרקע.

3. אחרי תקופה זו, העברה מתנועה התיישבותית אחת לתנועה התיישבותית אחרת תיעשה מרצונו החפשי של המתיישב.

4. בזכותו של המתיישב להססיר את עיניו האספקה והשירות שלו לפי בחירתו החפשית (אחרי תקופה של שנתיים). למתיישבים שכורה זכות מלאה של השתייכות מפלגתית וחופש מלא של הצבעה והסברה. איש לא ייפסל ולא יופלה מבחינה כלכלית, חברתית או מכל בחינה אחרת לרגל השתייכותו המפלגתית.

5. יחד עם זה נדרשות המפלגות במשך שלוש השנים הראשונות להסנע מהתערבות בעניינים פנימיים ומשקיים של המושב.

היו"ר י. ריפתין:

לסעיף הראשון - כוונת הצעתי להעריך את הפעולה שנעשתה עד כה בקשר עם יישוב העולים ולא להעריך את פעולת ההתיישבות בארץ בכלל. לכן אין לסעיף זה מקום כאן. אני מוכן להוסיף לסעיף שלי את המלים "בקידום פעולת התיישבות של העולים".

ש. פרלשטיין:

אני מוכן להסכים לכך בתנאי שתמחק בהצעתך את המלים "התנועות ההתיישבותיות" ותכתוב במקומן: "הפעולה ההתיישבותית".

ט. חזני:

להצעתו של חבר הכנסת לנדאו - אינני שולל התיישבות מסלכתית של העולים החדשים. אבל אינני יכול לתמוך בכך כל עוד אינני יודע כיצד תבטיח התיישבות מסלכתית אורח-חיים דתי למתיישבים דתיים.

היו"ר י. ריפתין:

אעמיד להצבעה את הצעתו של חבר הכנסת לנדאו מול הצעתי, בעקרון. על ההצעה

שתקבל בצביע לפי סעיפים.

ה צ ב ע ה

הצעותיו של חבר הכנסת לנדאו - לא בתקבלו
הצעות היו"ר כבטיס עקרוני - בתקבלו.

א.ב.

ישיבת ועדת הפנים
22.3.56

את הצעותי אניש לכנסת כהצעות-סיעות.

ח. לנדאן:

אעמיד עתה להצבעה את הצעתי שלה שנתף
גם חבר הכנסת אסף, סעיף-סעיף.

הינר י. ריפתין:

ה צ ב ע ה

סעיף 1 של הצעת ריפתין-אסף - נתקבל

בסעיף 2 אני מציע שנה אחת במקום שלוש
שנים.

ס. חזוני:

ה צ ב ע ה

סעיף 2 לפי הצעת ריפתין-אסף - נתקבל

סעיף 3 לפי הצעת ריפתין-אסף - נתקבל

בסעיף 4 יש תיקון לחבר הכנסת פרלשטיין
המציע שלאחר התקופה שנקבעה יוכל כל אדם
בכל ישוב להחליט כרצונו, ללא דוב בכלל.

הינר י. ריפתין:

חבר הכנסת חזוני מציע לקבוע אסיפה
אחת במקום שתי אסיפות, עם דוב של 2/3.

ה צ ב ע ה

סעיף 4 לפי הצעת ריפתין-אסף - נתקבל

סעיף 5 לפי הצעת ריפתין-אסף - נתקבל

בסעיף 6 אני מציע להשמיט את המלה
"פנימיים".

ס. חזוני:

ואני מציע בסעיף זה להשמיט את המלה
"חברתיים".

י. שופמן:

ה צ ב ע ה

סעיף 6 לפי הצעת ריפתין-אסף - נתקבל

סעיף 7 לפי הצעת ריפתין-אסף - נתקבל

לסעיף 7 יש לי תוספת: "אולם בשארית בעינה
ההגדרה העצמית הראשונית של המתיישבים,
לפני אז עם עלייתם על הקרקע, הוועדה קובעת כי יש למצוא בהקדם דרך
לפתרון בעיה זו".

ס. חזוני:

אין אנו מצביעים בענין זה לגופו, כי
הוועדה לא נתבקשה ולא דנה בענין זה, ורק
על דבה זה נצביע.

הינר י. ריפתין:

ה צ ב ע ה

הצעת התוספת של חבר הכנסת חזוני לסעיף 7 - לא נתקבלה.

כאן יש לי סעיף נוסף בנוגע לזכותו של
המתיישב להסדיר את עניני האספקה והשווק
שלו לפי בחירתו החפשית.

ש. פרלשטיין:

א.ב.

שיבת ועדת הפנים
22.3.56

ט. חזני:
אני מתנגד לכך שכל איש בכפר יוכל לשווק את תוצרתו כרצונו הפרטי. אבל אינני רוצה שישתמע מכך שאפשר לכפות על מוטב שלם כיצד ישווק את תוצרתו.

ה צ ג ה

הצעת חבר הכנסת פרלמנטר - לא בתקבלה

הינ'ר י. ריפתין:
חברי הכנסת לנדאו, חזני ופרלמנטר יביטו את הצעות-המיעוט המנוסחות שלהם.

3. חוק הקציבי הסירותים הדתיים היהודיים

הינ'ר י. ריפתין:
בהצעה שהביא לכנסת סגן סר הדתות סדובר על הארכת תוקף החוק לארבע שנים במקום שנה אחת. אני מציע להאריך את תוקף החוק לשנה אחת, כפי שעסינו עד כה. נציגי מטפר מפלגות הודיעו לי שיכניסו הסתייגויות אם תקבל הארכה ל-4 שנים.

י. יסעיהו:
אני פונה לסגן סר הדתות שיקבל את הצעת הינ'ר. אינני שולל את הצורך ביציבות החוק הזה, אבל הוא נסאר תלוי ועומד משום שהמססלה סרם הביאה את חוק הסועצות הדתיות. אם נאריך עתה את החוק הזה לארבע שנים - פירוט הדבר שבסך 4 שנים לא יובא לכנסת חוק הסועצות הדתיות. הארכה לשנה אחת תדרבן את המססלה בענין חוק הסועצות הדתיות.

י. שופמן:
מאותם ניסוקים שהזכיר חבר הכנסת יסעיהו חושבים גם אני שמוטב להאריך את תוקף החוק הזה לשנה אחת בלבד.

סגן סר הדתות:
אני כסובן עומד על הצעת המססלה. את משרד הדתות לא צריך לדרבן בענין חוק הסועצות הדתיות. המססלה כבר התחילה לרון בחוק זה, אך הוחלט שהענין הוא מסובך והסך הדיון נדחה. אין אני מאמין כלל בענין של דרבון. אם מססלה מרגישה שיש לה רוב בכנסת - שום החלטה כזאת איננה מדרבנת. אבל אני סבין את עמדתם של חברי הכנסת.

אם אתם רוצים לקצר את התקופה כדי לדרבן - הרי יש כל הסיכויים שתוך שנתיים יתקבל חוק הסועצות הדתיות. אין כל סיכוי שהוא יתקבל תוך שנה אחת. המססלה לא תוכל להיפנות לענין זה בחודשים הקרובים, ולא יהיה זה אפוא טעסי להאריך זאת לשנה אחת בלבד. גם המססלה עלולה להתרגל לשיגרה של הארכה אוטומטית בכל שנה. אני מבקש אפוא להאריך את החוק לשנתיים, ותוך שנתיים אני מקווה שתוק הסועצות הדתיות באמת יבוא.

הינ'ר י. ריפתין:
דוקא משום שזהו חוק הקציבי מוטב לנהוג בו בקצת שיגרה, וכמוטב להאריכו בכל שנה לשנה אחת.

ע. אסאף:
אני הייתי הראסון שהצעתי טעל ביטת הכנסת להאריך חוק זה לארבע שנים. אבל אם סגן סר הדתות סוכן לקבל את הפסדה של שנתיים - גם אני מסכים לקבל זאת כפסדה.

הינ'ר י. ריפתין:
מה שמוצע פה איננו שינוי פורמלי אלא שינוי מהסטטוס-קוו שהוסכם עליו.

ס. פרלמנטר:
אם תהיה הסכמה על שנתיים, אני סוכן להצטרף.

א.ב.

ישיבת ועדת הפנים
22.3.56

סגן שר הדתות:

אין הממשלה מקבלת דברים בקלות-דעת כפי שאפשר לחשוב. הממשלה יצאה מתוך הנחה שאין לה כל סיכוי להביא את חוק המועצות הדתיות תוך שנה אחת, כי הדיון בחוק זה בממשלה יימסך לפחות שלושה חדשים ויש להביאו לכנסת לפני עונת התקציב. תוך כדי שנתיים הדבר אפשרי. אין לי שום יפוי-כוח מהממשלה לומר. אבל מאחר שסמעת את דברי החברים, אמרתי: אני מוכן להסכים לשנתיים. בכל אופן, אין זה ענין של סטטוס-קוו.

ר. הקטיון:

אין זה טבעי ולא טובן מדוקא השנה חייבת הממשלה להבליט פעם נוספת יתרון למועצות הדתיות. ומדברים שהגיעו אלי אני למדה שלא הכל כשורה שם. לא אוכל להצביע בעד הצעת סגן שר הדתות.

ה צ ב ע ה

הוחלט להאריך את תוקף חוק תקציבי המועצות הדתיות היהודיות לשנתיים.

י. יצעיהו:

אני מציע שהיו"ר, כשיביא את הענין לכנסת, יודיע שהיתה הצעה של שנה, אבל מאחר שהוסבר מה שהוסבר, בתקבלה ההצעה של המועצות הדתיות יובא בהקדם.

היו"ר י. ריפתיון:

אעשה כן.

לפני שאני נועל את הישיבה ברצוני לאחל לכל החברים כל טוב וחג-שמח.

(הישיבה נבעלה בשעה 10.00)